

JEŽÍŠ A H?ÍŠNICE

Převod materiálu

Petr Pivoňka

Pořadí v lekci

16

Žalm 130,3-4 Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku? Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň.

Liturgické čtení-L 7,36-50

klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti:

- **přib?h v přib?hu:** s pozváním k jídlu se před námi otevírá přib?h (Lk 7, 36-50), který se spolu s Janem ptá (7,19): „jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ a stává se tak součástí přib?hu 7,18 až 8,3. Souvislost mezi přib?hem ženy h?íšnice a předcházejícím oddílem (7,18- 35) dosvědčuje též takřka okamžitý přechod od hovořícího Ježíše se zástupy ke stolu v domě farizea. „Podobenstvím“ (v. 41 a 42) v přib?hu se otevírá prostor pro dvě osoby (žena- h?íšnice a muž-dlužník z podobenství), které přijímají odpuštění. Ježíš však „podobenstvím“ markýruje situaci, vyvolanou Šimonovou myšlenkou: proč se necháš opeřovávat h?íšnou ženou? Předcházející přib?h (7, 24-35) řeší dilema lásky a odpuštění v 7,36-50: jen moudré dítě (žena h?íšnice) je v tomto pokolení ospravedlněno, ne víra, která nemiluje (Šimon).

- **Šimon farizeus:** se zpočátku přib?hem jen mihne (upozorňuje se tím na to, že se Ježíšovi podle zvyklostí před jídlem nevnoval?, srov. V. 44-46), ale víme o něm, že náleží ke vzdělaným a zbožným lidem. Až po příchodu ženy se ukazuje, že Šimon neví příliš v prorocké vlastnosti Ježíšovy (v. 39) anebo v?il a je vzniklou situací hluboce zklamán. V „podobenství“ pak Šimon rozpoznává, že odpuštění vede k vděčnosti (v. 41a 42) a v?ší odpuštění k v?ší lásce (v. 47; nebo v?ší láska k v?šímu odpuštění?). V celém přib?hu se pak Šimon farizeus stává kontrastem k hlavní roli - ženě. Dodržováním přikázání nedojde světu k nápravě celého stvoření, jak Šimon v?il, nýbrž „Tvá víra tě zachránila“ (v. 50).

- **žena h?íšnice:** stojí psáno, a? nevíme, čím se prohešila; Ježíš o tom také neví, když ji oslovuje ženou. Její víra ji dovedla až do farizeova domu. Víra v Ježíše ji zachránila před h?íchem (srov. Lk 5, 31a). Přichází mu z vděčnosti pomazat nohy (olejem na hlavu). Tomu, který ji zachránil (bylo více takových, které mu tolik dlužily, viz. 8, 1-3). Žena si v první řadě nepřichází pro požehnání; kdyby si nebyla v?doma svých h?ích?, musela by být blázen, aby vydávala tolik peněz za tak drahý olej. Jak krátce se v přib?hu hovoří o jídle (ani nevíme, jak to s jídlem dopadlo), tak dlouze se popisuje její péče. Mytí a mazání olejem pro ni nebylo obtížné, protože se při jídle u stolu leželo na lehátku. Dilema, co bylo dův, zda láska-odpuštění nebo odpuštění-láska, se stává pro přib?h neúplné. Nejde o lásku jako základ pro odpuštění, ale o lásku jako odpověď víry v odpuštění (v. 47).

- žena u Lukáše přichází s olejem, aby vyjádřila lítost nad svými h?iny. Ježíš se jí zastává, odpouští h?íchy, zachraňuje a propouští v pokoji (v.50). Nemáme si **pomazávání Ježíše** v tomto Lukášově přib?hu též

vykládat jako víru v Ježíšovo mesiášství, jako je tomu u Marka (srov. 14,3-9)? Ob? hostiny se ale také v mnohém liší. Tak například žena u Marka není nazvána h?íšnicí; její pomazávání olejem není tedy kajícím ?inem ?i odpov?? víry v odpušt?ní. Nýbrž její ?in je balzamováním t?la, které tu nebude stále (v. 7b); vyznáním, že Ježíš je Kristus.

ÚSKALÍ TEXTU:

- nem?li bychom si p?íb?h zjednodušovat v tom, že p?ijmeme h?íšnici jako prostitutku anebo ji ztotožníme s Marií Magdalénou. Není to tam ani uvedeno. V onom m?st? pat?ila z?ejm? ke známým osobám, i farizeus ji poznal (v 39). Známost se mohla stát tím, že dokázala umn? ve sv?j prosp?ch využívat své známé, své krásy, svého postavení. Odvaha vejít do farizeova domu, vzácný olej, plá?, umývání slzami, ... nemohlo být nic jiného než projev pokání a vd??nosti n?komu, kdo je schopen odpustit.

- ani farizea bychom si nem?li zaškatulkovat jako v??ného Ježíšova odp?rce. Šimon pozval Ježíše ke stolu, což také znamená, že šlo i o spole?enství slova. „Podobenství“ o dvou dlužnících nazna?uje, že i farizeus (tj. odd?lený, ?istý, zbožný) je h?íšný (v 44-46). A že i jemu má být odpušt?no.

- odpušt?ním automaticky nevzniká nový typ lidství. Odpušt?ním žena nedostává automaticky do vínku ctnosti, zbožnost, neomylnost, atd. a ani se tím okamžikem nestává vzorem pro druhé. Odpušt?ním získává její srdce pokoj (viz. J 14,27b) a její kroky jsou p?ivád?ny na cestu pokoje (viz. Lk 1,79). Získává tedy zaslíbení pokoje; i my smíme p?ijímat pokoj a odpovídat na n?j, nejsme však natrvalo jeho majiteli.

- nevnášejme do p?íb?hu vlastní dogmatické ?i zbožnostní konstrukce. P?íb?h nepoukazuje na odpušt?ní a víru ve vzduchoprázdnu, ale v polemické situaci pohoršení. Není abstraktním pou?ením, jak se správn? chovat, abychom si zjednali odpušt?ní. Spíš chce otev?ít prostor d?v??e, že i mnoho h?ích? – dluh? v??i Bohu a bližním – m?že být odpušt?no, navzdory tomu že si to (zbožní) lidé nedokážou p?edstavit.

POM?CKY:

Zp?vníky, bible,
r?zné p?edm?ty, které používáme, když prosíme o odpušt?ní

MOTIVA?NÍ UVEDENÍ DO P?ÍB?HU:

Pro mladší školní v?k:

P?edem si p?ipravte v?ci (nebo namalujte na karti?ky), které m?žeme použít, když jdeme n?koho prosit o odpušt?ní (dárek, kyti?ka, kamínek, sví?ka, obrázek, ?okoláda). D?tem je na za?átku vypráv?ní ukažte, spole?n? si je prohlédn?te a nechte vybrat s otázkou: Co byste si vzali s sebou, když byste šli n?koho prosit o odpušt?ní? ?ekli byste mu také n?co? Vyjád?ili byste to ještě n?jak jinak (objetím, stiskem ruky, polibkem)?

Pro starší školní v?k:

Na za?átku d?tem p?evypráv?jte podobenství (v.41 a 42), například takto: jeden ?lov?k se živil tím, že p?j? oval peníze. Dva lidé mu však dlužili; jeden 50 000 a druhý 5 000. Oba dlužníci nemohli sv?j dluh splatit a tak jim ho ob?ma nakonec odpustil. Co myslíte, jak to oba dlužníci p?ijali? Mohl ho mít jeden z nich rad?ji?

Pokuste se diskusi udržet nad otázkami a nezabývat se detaily dluhu, splátek, živnosti apod. Diskusi ukončete otázkou: Proč myslíte, že Ježíš vyprávěl toto podobenství Šimonovi? – a pokračujte ve vyprávění příběhu od začátku.

OSNOVY VYPRÁVĚNÍ:

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

Osnova k příběhu se odvíjí od dětství a přechází k tématicky podobné situaci v příběhu: projev lítosti a prosba o odpuštění u ženy hříšnice.

I. Motivace (viz. bod 5)

II. Hříšná žena umývá a pomazává Ježíšovy nohy

III. Hostitel Šimon farizeus se diví

IV. Ježíš vypráví podobenství o dlužnících

V. Ježíš vytýká Šimonovi nepohostinnost a tvrdost jeho srdce

VI. Komu se hodně odpouští, hodně miluje. Lid se diví, víra zachraňuje.

b) poznámky a osnova pro starší školní věk:

Osnova vyprávění začíná vlastně uprostřed příběhu – s podobenstvím.

I. Motivace (viz. bod 5)

II. Šimon farizeus zve Ježíše k sobě na hostinu

III. Pozvaný a nepozvaná; hříšná žena umývá a ošetřuje Ježíšovy nohy

IV. Šimon odsuzuje její nevychovanost

V. Podobenství pro Šimona (Proč mu Ježíš vyprávěl toto podobenství?)

VI. Komu se málo odpouští, málo miluje; Ježíš odpouští ženě hříšce

VII. Lid se diví, víra zachraňuje

VYPRÁVĚNÍ

I. ODTAŽITÝ FARIZEJ A ODEVZDANÁ HŘÍŠNICE

Jeden zbožný a vážený člověk – jmenoval se Šimon – požádal pro své přátele a známé hostinu. Pozval do svého domu k jídlu taky Ježíše. „Jsem na něj zvědav, co je vlastně za. Ale musím si na něj raději dát pozor. Jedni ho chválí, druzí říkají, že si rád dopřeje jídla i pití s podivnou společností. S Ježíšem raději opatrně.“

Tak možná uvažoval ten zbožný a pšísny muž Šimon, když ve svém dom? usedl s Ježíšem ke stolu. A možná i proto si držel od Ježíše odstup. Ani ho nepšivítal tak, jak bylo tenkrát bžné pšivítat hosta.

Ale dlouho si Šimon s Ježíšem v klidu o vážných v?cech nepovídali. Kdo pozve Pána Ježíše k sob?, mže se nadát, že se v?ci nebudou nerušen? vyvíjet, jak si to naplánoval. Jako v Šimonov? dom?. Najednou se tu objevila žena, kterou nikdo nepozval. „No to snad ne? Co ta tady d?lá?“ Trošku to známe taky, ne? Chceme si povídat s t?mi, kteří nás zajímají a jsou nám sympati?tí, a najednou se objeví n?kdo, koho tak rádi nevidíme.

O té žen? všichni v?d?li, že nevede sv?j život správn?. Všichni si mysleli, že ji dob?e znají. Ale, d?ti, kdopak ji skute?n? znal? Kdo poznal, pro? se jí život neda?í? Kdo se o ni skute?n? zajímal, kdo jí cht?l porozum?t? A kdo tušil, co je v jejím srdci?

A práv? takové porozum?ní a pomoc našla ta žena u Ježíše. Proto za ním p?išla. Dokonce i do domu farizeje Šimona, který ji tam v?bec nevid?l rád. Tolik cht?la být s Ježíšem. Tolik mu cht?la vyjád?it svou d?v?ru a vd?nost i svou lásku, že nic nedbala na to, co si ostatní pomyslí. Ani nebyla schopna n?co říct. Co cítila v Ježíšov? blízkosti, to nedokázala ani slovy vyjád?it. A tak jen plakala, její slzy padaly na Ježíšovy nohy a ona je utírala svými vlasy. M?la s sebou lahvi?ku vzácného vo?avého oleje. Tím Ježíši mazala nohy a p?ítom je líbala. Myslela si o sob?, že už za nic nestojí. Ale Ježíš jí dává nad?ji, že ještě dokáže být vd??ná, že ještě dokáže říst milovat. A proto plakala. Styd?la se, ale zároveň se radovala.

II. JAK HLEDÍ FARIZEJ A JAK JEŽÍŠ

Ale Šimon to nevid?l rád. Sice nic ne?ekl, ale myslel si své. Tak, jak to dokáže chytrý a žel i zbožný řlov?k, který chce navenek zachovat klid a glanc, ale p?ítom v sob? sp?ádá soudy a odsudky. „Copak ta ženská hysterická, ta m? ani tak nezajímá, od té se nedá řekat nic dobrého. Ale Ježíš! Že si nechá na sebe sahat takovou ženskou! Copak nevidí, co ona je za?? Vida, te? se mi potvrzuje, co jsem si myslel. Když nepoznal, co je to za ženu, a nevádí mu, jak se k n?mu chová, tak to nemže být řlov?k od Boha.“

V bibli je napsáno, že řlov?k hledí na to, co má p?ed o?ima, ale Hospodin hledí k srdci. Pán Ježíš tenhle Boží vhléd má. Dob?e v?d?l, co je ta žena za?, ale zároveň poznal, co je v jejím srdci, když plá?e na jeho nohy a líbá je. A také poznal, jak Šimon p?emýšlí. Znal jeho srdce, rozum?l mu a vid?l, co mu schází. Ale nic mu nevy?etl. Ani se neza?al obhajovat.

III. JEŽÍŠ P?INÁŠÍ ODPUŠT?NÍ

?ekl: „Šimone, p?edstav si, že jeden řlov?k m?l dva dlužníky. Jeden mu dlužil mnoho pen?z a ten druhý jen docela málo. Jenže ani jeden nem?l na to, aby ten dluh splatil. A tak ten řlov?k ob?ma velkoryse jejich dluh odpustil. Který z t?ch dvou ho bude mít víc rád?“ A Šimon po?ád ještě trochu opatrn?, ale jasn? odpov?d?l: „Myslím, že ho bude mít rad?ji ten, kterému odpustil víc.“ A Ježíš ?ekl: „Ano, te? jsi správn? usoudil.“

Ježíš staví tu ženu i Šimona do jiného sv?tla. Jak žijeme, jednáme, je d?ležit?é. To Pán Ježíš nepopírá. Nestírá rozdíl mezi tím, jak žila ta h?íšná žena, a o? se snažil zbožný Šimon. A p?ece to není to rozhodující m??ítko, kterým se pom??uje náš život. Kdyby bylo, všichni bychom byli a z?stali beznad?jnými a neradostnými dlužníky. Ale Ježíš říká: B?h vám vaše dluhy odpouští. To je to osvobodivé slovo. Proto se už nemusíš pohoršovat nad tím, jak obrovský dluh má n?kdo druhý. Ale ani se nemusíš pachtit se splacením svého dluhu, i když není t?eba velký. Mžeš milovat, protože ti byl dluh odpuštn.

To dal poznat Pán Ježíš té h?íšné žen?. P?ipadala si ztracená, a te? byla zachrán?na. Poznala, že je milována, p?es všechno, co Bohu, lidem i sob? dlužila. Proto projevila Ježíši svou lásku tak up?ímn? a tak

svobodn?, jak um?la. Co cítila, p?ijímala a po svém dávala najevo, to jí pak Pán Ježíš potvrdil: „Ano, skute?n?, tv?j nepovedený život už je minulostí. M?žeš jít a žít klidn? a po?ádn?, m?žeš milovat a radovat se.“

IV. POHLE? NA TU ŽENU A UVIDÍŠ JINAK SEBE

Ale Pán Ježíš m?l rád stejn? i Šimona. Tenhle zbožný, vzorný, snaživý a opatrný muž, který necht?l z?stat nikomu nic dlužen, dal Ježíši mnohem víc práce než ta h?íšná žena. Hlavn? kv?li n?mu vypráv?l Ježíš to podobenství o Bohu, který odpouští v?tší i menší dluhy. Proto mu taky ukázal na tu ženu. „Podívej se te? na tu ženu jinak a uvidíš jinak i sebe. P?išel jsem do tvého domu, a ty jsi mi nenabídl ani vodu, abych si umyl zaprášené nohy. Všiml sis, Šimone, že ona mi vlastn? svými slzami nohy umyla? Tys m? ani polibkem nep?ivítal, zatímco ona po celou dobu nep?estala líbat mé nohy. A ješt? mi je pomazala vzácným olejem. Vidíš tu ženu a vidíš sebe?“

Vy?ítá Ježíš Šimonovi? Chce mu dát ženu za p?íklad? Spíš asi jemu i nám chce na té žen? ukázat, jak skute?né a drahé m?že být pro n?koho Ježíšovo odpušt?ní. Jak silná, svobodná, vd?ná i radostná m?že být láska, která pramení z odpušt?ní.

Práv? to farizeji Šimonovi, p?es všechny jeho kvality, scházelo. On znal lásku jako p?íkaz, jako povinnost a zásluhu. Ale z takové lásky neplyne radost ani vd?nost. Spíš pocit neustálého dluhu. A toho nás chce Ježíš z?ejm? zbavit. Vždy? p?ece Pána Boha ani sebe navzájem nem?žeme mít rádi z povinnosti nebo pro zásluhy. A už v?bec bychom pak nemohli mít rádi n?koho, kdo si v život? vede z?eteln? špatn?. Na to by láska z povinnosti nesta?ila.

V. KDO P?IJÍMÁ ODPUŠT?NÍ, M?ŽE MILOVAT

Na té p?íb?hu té h?íšné ženy nám Pán Ježíš taky ukazuje, že milovat opravdu svobodn? a radostn? nem?žeme bez odpušt?ní. Kdybychom si mysleli, že už nám nikdo nemusí odpoušt?t a my že nemusíme odpoušt?t, asi by z našeho života zmizelo milování – a když, tak ur?it? to vd?né a radostné. Asi bychom taky jen po?ád po?ítali dluhy – druhých i ty své.

Práv? to se p?ihodilo farizeji Šimonovi. Možná si myslel, že jemu nikdo nic odpoušt?t nemusí, ani Pán B?h. A proto ztrácel zdroj radostné lásky. Pán Ježíš ?ekl, že kdo málo žije z odpušt?ní, málo miluje. N?kdy ti zbožní, vzorní a snaživí leccos dokáží, ale mají dál k up?ímné lásce, k vd?nosti, radosti a pokoji.

Ta h?íšná žena to všechno objevila skrze Ježíše. A proto se k n?mu p?ede všemi p?iznala, p?estože si o ní mysleli své. Proto se z n?ho radovala, p?estože to dala najevo dost zvláštním zp?sobem.

M?žeme doufat, že Ježíš se zastane každého, kdo v?ří v Boží odpušt?ní a raduje se z n?ho, i kdyby t?eba plakal u jeho nohou jako nejv?tší h?íšník.

.

MODLITBA

Pane Bože, i kolem nás jsou lidé i d?ti, na které druzí hledí skrz prsty a nikdo se o n? nezajímá. I my si leckdy myslíme, že jsme lepší. I s námi máš velkou práci. Ale ty i nám odpouštíš a nep?estáváš nás milovat. A proto se m?žeme radovat, každý tak, jak m?že a umí. Díky, že nám dáváš radost. Amen

PODN?TY PRO ROZHOVOR, DRAMATICKÉ ZPRACOVÁNÍ, HRY:

- Vzpomenete si na nějaký příběh (z bible, knížky, filmu), kde si lidé nemohli navzájem odpustit? Jak k tomu došlo? Neexistuje už žádná cesta jak z toho ven?

- ,co si o tom mysleli pšítomní? – po vyprávění dejte dštem prostor, a? si příběh přehrají (většina z nich hraje úastníky hostiny) a poté se jich zeptejte: Co si mohli myslet pšítomní v okamžiku, když Ježíš žen? odpustil její hšíchy?

- předem si připravte věci (nebo namalujte na kartičky), které můžeme použít, když jdeme někoho prosit o odpuštění (dárek, kytička, kamínek, svíčka, obrázek, šokoláda). Dštem je ukažte a zeptejte se jich: Co byste si vzali s sebou, když byste šli někoho prosit o odpuštění? řekli byste mu také něco? Vyjádřili byste to ještě? nějak jinak (objetím, stiskem ruky, polibkem)? OPAKUJE SE Z MOTIVACE

- víte o míst? v bibli, kde se mluví o tom, kolikrát máme odpouštět? (viz. Mt 18, 21-22; Lk 17,4)

Odkaz na pracovní list

[16 Ježíš a hšišníci](#)

Odkaz na píse?

[Vlak Boží \(SV355\)](#)

[Někdo m? vede za ruku, když bojím se jít tmou](#)

[Víc, než oko spatřit smí \(SV368\)](#)

[Kdo m? z pout mých ven vyvedí](#)

[Otevřete brány hradeb kamenných](#)

[Nevím, Pane, co ti dát, nevím, jak ctít tebe](#)

[Před tvou tvář, Pane, nemám vřbec nic](#)

[Kdo zná m? líp \(SV152\)](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 7,36–50](#)